

**Settlements of Roman Period, in Sylvania's Area and the
relations whit Roman world**

Marchis Maria Ioana

Summary

Introduction

1. Methodology. Concept and Policy Analysis.
2. Geography and premises of habitat area.
3. Barbaricum- the neighborind of northwestern province of Dacia Porolissensis in the light of informations known (the 2th century A.D.-the 3th century A.D.). Chronology problems.
4. Evolution in archaeological research. Areas of interest
  - 4.1. Limes.
  - 4.2. Barbaricum.
  - 4.3. Free Dacians.
  - 4.4 Przeworsk culture (eastern germanic populations).
5. Habitation in Sylvania's Area.
  - 5.1. Settlements.
    - 5.1.1. Reporting settlements on the geographical and envirotnmental conditions.
    - 5.1.2. Internal tophography of settlements.
    - 5.1.3. Dwellings.
      - 5.1.3.1. Quadrangular building, with or without columns.
      - 5.1.3.2. Rectangular large building with columns.
      - 5.1.3.3. Housing irregularly shaped, with or without the construction of columns.
    - 5.1.4.. Other constructions facilities.
      - 5.1.4.1. Household annexes.
      - 5.1.4.2. Workshops
      - 5.1.4.3. Building with uncertain role
      - 5.1.4.4. Waste pits
      - 5.1.4.5. Walled rectangular pits burned
      - 5.1.4.6. Fire installations inside and outside the buildings
      - 5.1.4.7. The problem of "ritual pits"
  - 5.2. Funeral Discoveries
    - 5.1.2. 5.2. Funeral Discoveries in Barbaricum , in north-west of Romania (overview).
    - 5.2.2. Cremation cemeteries with graves plane
    - 5.2.3. Funerary inventory and problems of chronology.
  - 5.3. Roman fortifications in the Barbaricum , near Dacia Porolissensis, and their role
6. Archaeological inventory (overview)
7. Case study: specific pottery in the vicinity of limes (Porolissum' area).
  - 7.1. Handmade pottery: Dacian tradition and culture mark Przeworsk
  - 7.2. Pottery on the wheel: the influence of Roman provincial
  - 7.3. Distribution of ceramic categories in complex and settlements
  - 7.4. Ceramics in the context of problems of chronology
8. Possibility of reconstruction of the economic model

8.1. Growing plants and farming

8.2. Metalworking

8.3. Pottery production

8.4. Indices on trade

9. Interactions between Barbaricum and Dacia Porolissensis.

9.1. Archaeological data of the problem

9.1.1. Imports in Barbaricum (various artifacts)

9.1.2. The presence of Roman in Barbaricum

9.2. Export barbaric technological environment: pottery production

9.3. Aspects of everyday life taken in Barbaricum

9.4. The role of territory in the vicinity of Dacia Porolissensis- the space of mediation between the province and the whole Barbaricum of Upper Tisza Region

10. Ethnic groups: Dacians , Eastern Germans (Vandals, Gepids)

Conclusions: The development of Sylvania's Area in the Upper Tisza Basin.

List of abbreviations

Bibliography

Attachments

List of illustrations

Drawings

Abstract

Keywords: Roman period, Free Dacians, Limes, Przeworsk Culture, Sylvania's Area, ethnicity.

This thesis involved two major phases and two-way analysis. The first stage amounts to recording, selecting and analyzing the bibliography, followed closely by harnessing information in the field (excavation, database, developing maps and prepare drawings, material selection) and establishing chronological segment.

The second stage involved the identification of a closely comparable situation - in this case the Somes Plain, the comparison being meant to emphasize what unites both the barbarian and "deviations from the norm." A good example is the amplitude with which develops some pottery centers, depending on the geography of the area, but also because of the influences that come into contact with certain traditions and / or patterns.

To European Central chronology Roman Period corresponds to the Ist century AD until the last third of the century. IV. A.D. For Sylvania's Area Ist century is to essentially Dacian our tradition, for which starts from Roman Dacian-Roman wars. Although the repertoire of sites includes sec. IV, the analysis of this topic is to focus sec. II-III century AD, the duration of the province of Dacia.

The Middle Somes Valley / Lower Valley and the Valley of Zalau were thoroughly researched and the results have been published to a greater extent than other micro-areas. Other geographical areas had been less investigated.

The base to support such an approach is the discovery of Roman period. Following updates to the archaeological information of this type, either by consulting archaeological reports, either through active participation to some excavations, it appears that there are 125 points or alert sites belonging to the Roman era, all of the range of 49 towns and villages in the county of Salaj. The objective is to reconstitute human habitation since Roman period (to understand the forms of human presence in a certain area: settlements, housing, annex, various types and functionality, construction and funerary discoveries) in Sylvania's area .

Evolution of barbarian environment suppose the perpetuation of traditional elements (technological traditions, easier way archaeological surprised at the level of society when other

structures such as burial) and the assumption of innovations (Roman provincial environmental influence was important in the production of ceramic). The meaning of the example, but also as an indicator of acculturation phenomena often difficult to detect, can be observed from the same environment influence provincial Roman barbarian world mediated direction of the entire area of the Upper Tisa, the blade just in front Porolissum structured settlements site.

For what it might mean at the time the world "barbarians" in the vicinity of the northwestern province of Dacia, is indicated the situation of Medieşul Aurit, where exist some Germans customs. Discussions on ethnicity are still relevant in archaeological research.

The center of interest is economic, social and political, both between barbarian populations (Dacians and Germans) the Roman world. Presenting communities can be made from several perspectives: ethnic characteristics, their appearance (local or migratory), the means of subsistence and areas of activity in which are noted.

In the second stage of the research, we selected as analogy the Somes Plain both geographical unit situated in Barbaricum. On the basis of this choice are several reasons. Both regions are crossed by the river Krasna(tributary of the Lower Somes). Both have extensive portions of marsh (marsh and swamp Ecedea in Somes Plain near Cehei in Sylvania's area). They are similar in terms of communities within their territory. Both developed ceramic production centers using local background and Roman technology. Elements of similarity are more numerous, but will be explained in Chapter related to this discussion. On the other hand, are just as many differences as similarities: if we consider the geographical factor, a micro zone is dominated by plains, the other being dependent on slightly higher landforms (hills, knolls); while in Sylvania's area known ceramic production centers have smaller size, further north they are more extensive. Number of arguments may continue but the strongest reason is that both micro-areas are similar in terms of archaeological research and quality of finds.

Chronologically, following can be summarized: until the Roman conquest, the micro-region is full of Dacian communities, aspects of their material culture are present throughout (archaeological traces demonstrates a strong core Dacian); after Dacian-Roman wars practically in the first half of the Iith century AD, we find a weak habitation, which is explained in my opinion, because the state archaeological research, however, that might be some flaws in terms of certain complex dating archaeological materials . For the Iith and the IIIth century AD may be observed an increase in housing, especially in the valley of Krasna and Zalau which is

explained by culture Przeworsk intrusion on the two rivers; in terms of the IIIth and the IVth century AD. discoveries of Roman period remains fairly constant on Krasna and Zalău while in the Valley of Barcău is observed a large number of archaeological finds belonging to this segment chronologically compared to previous periods.

Bibliography

Geografia României 1992, vol.IV, București

Istoria Românilor, 2001 *Istoria Românilor. II. Daco-romani, romanici, alogeni* (coord.: D. Protase, Al. Suceveanu), Ed. Enciclopedică, București

Abrudan 2004

Abrudan, I., *Dealurile Sălajului-Studiu de Geografie integrată*, Zalău.

Ardeleanu 2009

Ardeleanu, M., *Pintenii germanici din Barbaricum (sec. II-III p.Chr.)*/Germanische Sporen aus Barbaricum (2.-3. Jahrhundert n.Chr.). în Crisia 39, 55-73

Balla 2000

Balla, L., *To the questions of the military history of Dacia in the second century*. In: E. Szabó (Ed.), Studia Dacica. Collected papers, Debrecen, 1-13.

Băcuet-Crișan, D./Matei, Al. V./Pop, H./Băcuet-Crișan, S./Stanciu, I. 2000

Băcuet-Crișan, D./Matei, Al. V./Pop, H./Băcuet-Crișan, S./Stanciu, I., 2000: *Panic, com. Hereclean, jud. Sălaj. Punct: Baza Dromet SA*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2000

Băcuet-Crișan 2001

Băcuet-Crișan, S., *Complexe neolitice cu ceramică pictată din Sălaj*. In: D. Tamba/C. Cosma/A. Rustoiu (Eds.), Omagiu profesorului Nicolae Gudea la 60 de ani [ActaMP 4], Zalău, 49-66

Băcuet-Crișan 2006

Băcuet-Crișan, S., *Bocșa, com. Bocșa, jud. Sălaj. Punct: La Pietriș*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2006

Băcuet Crișan/Pop/Băcuet Crișan 2001

Băcuet Crișan, S., Pop, H., Băcuet Crișan, D., *Pericei, com. Pericei, jud. Sălaj. Punct: Keller Tag*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2001

Băcuet Crișan/Pop/Băcuet Crișan 2001

Băcuet Crișan, S., Pop, H., Băcuet Crișan, D., *Pericei, com. Pericei, jud. Sălaj. Punct: Keller Tag*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2001

Băcuet Crișan/Pop/Băcuet Crișan 2001

Băcuet Crișan, S., Pop, H., Băcuet Crișan, D., *Pericei, com. Pericei, jud. Sălaj. Punct: Keller Tag, în Cronica Cercetărilor Arheologice* , Campania 2001

Băcuet Crișan/Pop/Băcuet Crișan 2001

Băcuet Crișan, S., Pop, H., Băcuet Crișan, D., *Pericei, com. Pericei, jud. Sălaj. Punct: Keller Tag, în Cronica Cercetărilor Arheologice* , Campania 2001

Băcuet-Crișan/Sana 2003

Băcuet-Crișan, D./Sana, D., *Bobota, com. Bobota, jud. Sălaj. Punct: Pe Vale, Cronica Cercetărilor Arheologice* , Campania 2003

Băcuet Crișan/Pop/Băcuet Crișan 2005

Băcuet Crișan, S., Pop, H., Băcuet Crișan, D., *Zalău, jud. Sălaj. Punct: Dealul Lupului/Farkas Domb, în Cronica Cercetărilor Arheologice* , Campania 2005

Băcuet-Crișan/Matei/Ardeleanu 2007a

Băcuet-Crișan.D./Matei, Al. V./Ardeleanu, M., *Panic, com. Hereclean, jud. Sălaj. Punct: ISCIP/ Proprietatea Saroni, în Cronica Cercetărilor Arheologice* , Campania 2007

Băcuet-Crișan/Matei/Ardeleanu 2007b

Băcuet-Crișan, D./Matei, Al. V./Ardeleanu, M., *Panic, com. Hereclean, jud. Sălaj. Punct: ISCIP/ Proprietatea Saroni, în Cronica Cercetărilor Arheologice* , Campania 2007

Băcuet Crișan/Băcuet-Crișan 2007a

Băcuet Crișan, D./Băcuet-Crișan, S., *Panic, com. Hereclean, jud. Sălaj. Punct: ISCIP/ Itall Bloc, în Cronica Cercetărilor Arheologice* , Campania 2007

Băcuet Crișan/Băcuet Crișan 2007b

Băcuet Crișan, S., Băcuet Crișan, D., *Lompirt, com. Sărmășag, jud. Sălaj. Punct: Koviksec, în Cronica Cercetărilor Arheologice* , Campania 200

Băcuet-Crișan./Băcuet-Crișan/Gligor/Bărbat 2008

Băcuet-Crișan, D./Băcuet-Crișan, S./Gligor, M./Bărbat, A., *Doh, com. Măeriște, jud. Sălaj. Punct: Rături / Coaste, în Cronica Cercetărilor Arheologice* , Campania 2008

Băcuet-Crișan/Băcuet-Crișan/Bejinariu/Matei/Pop/Culic 2009

Băcuet-Crișan, D./Băcuet-Crișan, S./Bejinariu, I./Matei, Al. V./Pop, H./Culic, D., *Aghires, com. Meseșenii de jos, jud. Sălaj. Punct: Sub Pășune, în Cronica Cercetărilor Arheologice* , Campania 2009

Bărbulescu 2002

- Bărbulescu, M., *De la începuturile civilizației la sinteza românească*. In: M. Bărbulescu/D. Deletant/K. Hitchins/S. Papacostea/P. Teodor (coord.), *Istoria României*, București, 11-118
- Bejinariu/Băcuet Crișan/ Pop/ Băcuet Crișan/ Matei/Andraș 2003
- Bejinariu, I., Băcuet Crișan, S., Pop, H., Băcuet Crișan, D., Matei Al. V., Andraș, M., *Porț, com. Marca, jud. Sălaj. Punct: Corău*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2003
- Bejinariu/Băcuet Crișan/Băcuet Crișan/Matei/Pop/2008
- Bejinariu, I., Băcuet Crișan, D., Băcuet Crișan, S., Matei, Al. V., Pop, H 2008: *Cehei, oraș Șimleu Silvaniei, jud. Sălaj. Punct: Nove*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2008
- Bichir 1973
- Bichir, Gh., *Cultura Carpică*, București
- Bindea 2011
- Bindea, D., *Date arheozoologice asupra câinelui descoperit la Pericei (jud. Sălaj) într-o așezare dacică din epoca romană*, în Bibliotheca Musei Porolissensis XIII. In Memoriam Alexandri V. Matei. Identități locale și regionale în Context european. Studii de arheologie și antropologie istorică, Ed. Mega/Porolissum, Cluj Napoca, 727-732
- Bona 1963
- Bona, I., *Beiträge zur Archäologie und Geschichte der Quaden*, în ActaArch XV, 1-4, 239-250
- Böhme 1975
- Böhme, H. W., *Archäologische Zeugnisse zur Geschichte der MarcomannenKriege (166-180 n. Chr.)*, în Jahrb. RGZM, 22, 153 p.
- Breeze, Jilek 2005
- Breeze, D./Jilek, S., *Strategy, tactics, operation. How did frontiers work?*, Pecs
- Cociș 2004
- Cociș, S., *Fibulele din Dacia romană. The brooches from roma Dacia*, Cluj-Napoca
- Curta 2006
- Curta, Fl., *Apariția slavilor. Istorie și arheologie la Dunărea de Jos*, Târgoviște
- Daicoviciu 1941
- Daicoviciu, C., *Problema continuității în Dacia*, în AISC III (1936-1940), Cluj, 200-270.
- Diculescu 1923
- Diculescu, C., *Die Wandalen und die Goten in Ungarn und Romanien*, Leipzig
- Dobrzańska 2001

- Dobrzańska H., *Contacts between Sarmatians and the przeworsk Culture community*, în International Connections of the Barbarians of the Carpathian Basin in the 1st-5th centuries A.D. Proceedings of the international conference held in 1999 in Aszód and Nyíregyháza , Aszód – Nyíregyháza, 101-115
- Dumitrașcu 1975
- Dumitrașcu, S., *Noi considerații asupra dacilor liberi de epocă romană din nord-vestul României*, în StComSM 3, Satu Mare
- Dumitrașcu 1977
- Dumitrașcu, S., *Daci liberi din vestul și nord-vestul României (sec. II –IV p. Chr.). Les Daces libres de l'Queste t de Nord-Quest de la Roumanie (III-ième siècle n. è.)* în Crisia, 7, 65-76
- Dumitrașcu 1983
- Dumitrașcu S., 1983, *Podoabe și piese de îmbrăcăminte din mileniul I e.n.*, Crisia 13
- Dumitrașcu 1994
- Dumitrașcu, S., *Biharea I. Săpăturile arheologice din anii 1973-1980*, Oradea
- Dumitrașcu 2001
- Dumitrașcu, S., *Turme și pășuni în Dacia*, în Crisia XXX, 35-41.
- Dumitrașcu/Bader 1967a
- Dumitrașcu, S., Bader, T., *Așezarea dacică de la Medieșul Aurit*, în AMN 4, 107-167
- Dumitrașcu/Bader 1967b
- Dumitrașcu, S., Bader, T., *Așezarea dacică de la Medieșul Aurit (I)*, Satu Mare
- Ellis 1998
- Ellis, L., *'Terra Deserta': Population, Politics, and the [de]Colonization of Dacia*, în World Archaeology, Vol. 30, No. 2, Population and Demography (Oct.), 220-237
- Ferenczi 1974
- Ferenczi, I., *Opinii vechi și noi în legătură cu drumurile între Dacia, Pannonia și Moesia Superior prin „Barbaricum”*, în Tibiscus, 3, 111-127
- Filip 2009
- Filip, C., *Ceramica stampilata de la Porolissum. Porolissum. Un complex arheologic daco-roman la marginea de nord a Imperiului Roman*, Cluj-Napoca
- Gindele 2004

Gindele, R., *Probleme privind ceramica dacică și germanică din așezările din nord-vestul României*, StComSatu Mare, 17-18, Satu Mare, 71-88

Gindele 2009

Gindele, R., *Așezarea de epocă romană de la Bervenii-Holmoș. Influențe romane în Barbaricumul din nord-vestul provinciei Dacia*, în Near and beyond the Roman Frontier. Proceedings of a colloquium held in Târgoviște, 16-17 oct., București, 187-203

Gindele 2010

Gindele, R., *Die Entwicklung der kaiserseitlichen Siedlungen im Barbaricum im nordwestliche Gebiet Römians*, Satu Mare

Gindele/Istvánovits 2009

Gindele, R./Istvánovits, E., *Die römische Siedlung von Csengersima-Petea*, Satu Mare

Glodariu 2000

Glodariu, I., *Le royaume dace au temps de Décébale (Étendue territoriale et institutione)*, în Crișana antiqua et mediaevalia I, Oradea, 4-18

Godłowski 1984

Godłowski, K., „*Superiores Barbari*” und die Markomannenkriege im Lichte Archäologischer Quellen, în SlovArch, 32/2, 327-343.

Godłowski 1992

Godłowski, K., *Die Chronologie der jüngeren und späten Kaiserzeit in den Gebieten südlich der Sudeten und Karpaten*. În: Probleme der relativen und absoluten Chronologie ab Latènezeit bis zum Frühmittelalter, Materialien des III. Internationalen Symposium: Grundprobleme der frühgeschichtlichen Entwicklung im nördlichen Mitteldonaugebiet, Kraków–Karniowice, 3-7 Dezember, Kraków, 23-54.

Godłowski 1993-1994

Godłowski, K., *Die Barbaren nordlich der Westkarpaten und das Karpatenbecken-Einwanderungen, politische und militärische Kontakte*, Specimina Nova 9, 65-89

Gudea 1980

Gudea, N., *Vasele ceramice stampilate de la Porolissum*, în AMP 4, 105-190.

Gudea 1997

Gudea, N., *Limes or strategy? Critical notes on E.N. Lutwak's work „The grand strategy of the Roman Empire from the first century A.D. to the third”*, Zalău

Gudea/Filip 2003

Gudea N./Filip C., *Vase ceramice cu decor stampilat la nord-vest de limesul dacic*, în AMP 25, 19-130.

Harhoiu 1990

Harhoiu, R., *Chronologische Fragen der Völkervanderungszeit in Rumänien*, Dacia N. S., 34, 169-208

Hicks 2010

Hicks, D., *The Materia-Cultural Turn: Event and Effect*, în The Oxford Handbook of Material Culture Studies, 25-98

Horedt 1973

Horedt, K., *Archäologische Deutungen. 3. Zur Deutung der Siedlung und des Gräberfeldes von Medieșul Aurit, Satu Mare*, în Apulum 11, 91-98.

Horedt, 1982

Horedt, K., *Siebenbürgen im spätrömischer Zeit*, București

Ioniță 1978

Ioniță, I., *Civilizația dacică în sec. II-III e.n.*, în Hierasus , 141-146

Istvánovits 1997

Istvánovits, E., *Noi săpături arheologice în hotarul localității Beregsurány (Comitatul Szabolcs-Szatmár-Bereg)*, în Romani și Barbari la frontierele Daciei Romane/ Römer und Barbaren an den Grenzen des römischen Dakiens , AMP XXI, Zalău, 717-724

Johnson 1998

Johnson, S., *Hadrian's Wall*, Londra

Kiechle 1965

Kiechle, F., *Die Taktik des Flavius Arrianus* , 45, în Bericht der Römisch-Germanischen Kommission 1964, 87-129

Kobal 1992-1993

Kobal, I. V., *Kultura przeworska na Ukraine Zakarpaciej*, în Wiadomości Arch., 53, Warszawa, 31-56

Kolnik/Roth 2012

- Kolnik, T., Roth, P., *Pravouhlé jamové žiaroviská z doby rímskej K výskytu a funkcii v kontexte výskymy v Pobedime*, în Archeológia na prahu histórie, Nitra
- Kotigoroşko 1991
- Kotigoroşko, V., *Antichităţile dacice din zona Tisei superioare*, în Thraco- Dacica, XII, 114-132
- Kotigoroşko 1993
- Kotigoroşko, V., G., *Gonciarnoe proizvodstvo v Verhnem Potisie, III v.do N.E- IV v. N.e.*, în Vychodoslovensky pravek IV, Kosice, 143-156
- Kotigoroşko 1995
- Kotigoroşko, V., *Ţinuturile Tisei superioare în veacurile III î.e.n. – IV e.n. (Perioadele La Tène şi romană)*, în Bibliotheca Thracologica XI, Bucureşti
- Kulikowski 2007
- Kulikowski, M., *Rome's Gothic Wars. From the third century to Alaric*, Cambridge University Press
- Lakò 1980
- Lakò, E., *Raport preliminar privind săpăturile de salvare executate în anii 1978-79*, în AMP IV, 31-35
- Lamiovà-Schmiedlovà 1992
- Lamiovà-Schmiedlovà M., *Chronologie der romischen Kaiserzeit in der Ostslowakei*, în Probleme der relativen und absoluten Chronologie ab Latènzeit bis zum Frühmittelalter. Materialien des III Internationalen Symposiums: Grundprobleme der frühgeschichtlichen Entwicklung im nördlichen Mitteldonauegebiet, Krakow –Karniowice, 3-7 Dezember 1990, Kraków, 75-79.
- Lamiovà-Schmiedlovà 1997
- Lamiovà-Schmiedlovà M., *Ceramica cenuşie Ştampilată de epocă romană din estul Slovaciei*, în Romani şi Barbari la frontierele Daciei Romane/ Römer und Barbaren an den Grenzen des römischen Dakiens . AMP XXI, Zalău, 773-777
- Lazin 1981-1982
- Lazin, Gh., *Descoperiri dacice din sec. III î.e.n. – I e.n. în judeţul Satu Mare. Catalog*, în StCom SM, 5-6, Satu Mare, 69-81
- Lörincz 2003

Lörincz, B., *The linear frontier defence system and its army*, în The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica, Pécs, 25-31

Luttwak 1976

Luttwak, E. N., *The grand strategy of the roman Empire. From the first century A.D. to the third*, Baltimore

Mac/Idu 1992

Mac, I./Idu P., D., *Dealurile și depresiunile Silvaniei, Tratatul de Geografia României*, Vol. IV, București

Macrea 1967

Macrea, M., *Dacii liberi în epoca romană*, în Apulum 7,1, 171-200

Macrea/Russu 1960

M. Macrea, Russu, M., *Der Dakische Friedhof von Porolissum und das Problem der Dakische Bestattungsbräuche in der spätlatènezeit*, în Dacia N. S. 4, 202-229.

Matei 1979

Matei, Al. V., Matei Al., 1979 , *Repertoriul de așezări și descoperiri aparținând secolelor IV-IX e.n. pe teritoriul județului Sălaj*, Zalău, ActaMP 3

Matei 1980

Matei , Al. V., *Repertoriul așezărilor aparținând dacilor liberi (sec. II – IV e.n.) descoperite pe teritoriul județului Sălaj*, în Acta MP IV, 229-244:

Matei 1993

Matei, Al. V., *Așezarea dacilor liberi de la Panic, jud. Sălaj*, în Materiale, 17, 2, 325-327

Matei 1996

Matei, Al. V., *Limes Porolissensis – o nouă linie de apărare zid, șanțuri, turnuri – descoperită în fața complexului militar roman de la Porolissum*, în AMP XX, 63-68.

Matei 1997

Matei Al. V., *Cuptoarele pentru ars ceramică cenușie șampilată descoperite la Zalău*, în Romani și Barbari la frontierele Daciei Romane/ Römer und Barbaren an den Grenzen des römischen Dakiens, AMP XXI, Zalău, 377- 400

Matei 1999

Matei, Al. V., *Daci și romani în nord-vestul Daciei, sec. I î. Hr.-III d. Hr.*, Teză de Doctorat, Cluj-Napoca

Matei 2003

Matei, Al. V., *Așezarea neolitică și de epoca romană de la Bocșa*;

Matei 2004

Matei, Al. V., *Zalău, jud. Sălaj. Punct: Crecuța- Fânațe*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2004

Matei/Stanciu 2000

Matei, Al. V./Stanciu, I., *Vestigii din epoca romană (sec. II-IV p. Chr.) în teritoriul nord-vestic al României, Zalău*

Matei/Băcueț Crișan/Stanciu 2000

Matei, Al. V., Băcueț Crișan, S., Stanciu, I., *Mirșid, com. Mirșid, jud. Sălaj. Punct: Fântâna Albă*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2000

Matei/Bejinariu/Băcueț Crișan/Tamba/Băcueț Crișan/Sana 2002

Matei, Al. V., Bejinariu, I., Băcueț Crișan, S., Tamba, Gh. D., Băcueț Crișan, D., Sana, D., *Porț, com. Marca, jud. Sălaj. Punct: Corău*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2002

Matei/Pop/Andraș/Băcueț Crișan 2003

Matei, Al. V., Pop, H., Andraș, M., Băcueț Crișan, D., *Zalău, jud. Sălaj. Punct: Dealul Lupului/ Farkas Domb*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2003

Matei/Pop 2004a

Matei, Al. V., Pop, H., *Pericei, com. Pericei, jud. Sălaj. Punct: Darvas*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2004

Matei/Pop 2004b

Matei, Al. V., Pop, H., *Pericei, com. Pericei, jud. Sălaj. Punct: Polyas - Debre Tag*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2004

Matei/Pop 2004c

Matei, Al. V., Pop, H., *Zalău, jud. Sălaj. Punct: Valea Mâții- Dealul Lupului*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2004

Matei/Băcueț Crișan/Bejinariu/Pop/Băcueț Crișan/Cârstea 2004

Matei, Al. V., Băcueț Crișan, S., Bejinariu, I., Pop, H., Băcueț Crișan, D., Cârstea, A., *Pericei, com. Pericei, jud. Sălaj. Punct: Keller Tag*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2004

Matei/Băcueț Crișan/Cârstea 2004a

Matei, Al. V., Băcuet Crișan, D., Cârstea, *Hereclean, com. Hereclean, jud. Sălaj. Punct : Dâmbu Iazului*, în Cronica Cercetărilor Arheologice , Campania 2004

Matei/Băcuet Crișan/Cârstea 2004b

Matei, Al. V., Băcuet Crișan, D., Cârstea, *Hereclean, com. Hereclean, jud. Sălaj. Punct: La Toduț*, în Cronica Cercetărilor Arheologice , Campania 2004

Maxim 1999

Maxim, Z., *Neo-Eneoliticul din Transilvania. Date arheologice și matematico-statistice*, Cluj Napoca

Morariu, Socorovschi 1972

Morariu, T., Sorocovschi, V., *Județul Sălaj*, București

Morris 2010

Morris, D., *Zoomenirea. Un studiu clasic despre animalul urban*, București

Nemeth 2007

Nemeth, E., *Politische und Militärische Beziehungen Zwischen Pannonien und Dakien in der Römerzeit / Relații politice și militare între Pannonia și Dacia în epoca romană*, Cluj-Napoca

Nemeth/Rustoiu/Pop 2005

Nemeth, E./Rustoiu, A./Pop, H., *Limes Dacicus Occidentalis. Die Befestigungen im Westen Dakiens vor und nach der römischen Eroberung*, Cluj- Napoca

Oledzki 1997

Oledzki, M., *The role of the amber route in the infiltration of the pzeworsk culture into the middle Danube Area*, în Peregrinatio Gothica, Supplementum ad Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales LXXXII, 63-69

Oleđzki 1999

Oleđzki, M., *The Upper Tisza Basin in the Roman period. Remarks on the settlement and cultural changes*, în Das mitteleuropäische Barbaricum und die Krise des römischen Weltreiches im 3. Jahrhundert. Spisy Arch. Ústavu AV ČR Brno, (Hrsg. J. Tejral), 12, Brno,107-136.

Opreanu 1994

Opreanu, C., *Neamurile barbare de la frontierele Daciei romane și relațiile lor politico-diplomatice cu imperiul*, în EphNap. IV, 193-220.

Opreanu 1998

- Opreanu, C., *Dacia romană și Barbaricum*, Timișoara
- Opreanu 2009
- Opreanu, C. H., *The chronology and the cultural identity of the interaction zones over the frontiers of the Roman Dacia*, în Near and beyond the Roman Frontier. Proceedings of a colloquium held in Târgoviște, 16-17 oct., București, 129-150
- Ovčarov 1988
- Ovčarov, D., *Mramornaja Kolonna III v.s nadpisju na latinskom jazyke iz Preslava*, în Thracia, 8, 122-129
- Pauca 1971
- Pauca, M., *Bazinul Silvaniei - geneză și evoluție*, București
- Petri 1901
- Petri, M., *Szilágy vármegye monographiája I*, Budapesta
- Pieta 1982
- Pieta, K., *Die Púchov-Kultur*, Nitra
- Pitts 1989
- Pitts, Lynn F., *Relations between Rome and the German „Kings” on the Middle Danube in the First to Fourth Centuries A. D.*, în The Journal of Roman Studies, 79, 45-58
- Pop 2003
- Pop, C. C., *Dimensiunea geografică a axei Jibou-Zalău-Șimleu Silvaniei-Marghita*, Zalău
- Pop 1997
- Pop, H., *Repertoriul descoperirilor de epocă romană din afara limesului pe teritoriul județului Sălaj (secolele II-IV p. Chr.)*, în Romani și Barbari la frontierele Daciei Romane/ Römer und Barbaren an den Grenzen des römischen Dakiens (AMP 21), Zalău, 467-476
- Pop/Băcueț Crișan/Băcueț Crișan 1999
- Pop, H., Băcueț Crișan, S., Băcueț Crișan D., *Pericei, com. Pericei, jud. Sălaj. Punct: Keller Tag*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 1999
- Pop 2001
- Pop, H., *Hălmașd, com. Hălmașd, jud. Sălaj. Punct: Biserică*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2001
- Pop 2004

- Pop, H., *Crișeni, com. Crișeni, jud. Sălaj. Punct: Orășel*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2004
- Pop 2006
- Pop, H., *Descoperirile din epoca romană de la Simleul Silvaniei*, în Șimleu Silvaniei, Monografie arheologică, I, Istoricul Cercetărilor, Cluj-Napoca, 97-113
- Pop 2008a
- Pop, H., *Dacian Studies*, ed. Mega, Cluj Napoca
- Pop 2008b
- Pop, H., *Argintul dacic sălăjean*, ed. Mega, Cluj Napoca
- Pop/Bejinariu/Băcuet Crișan/Băcuet Crișan 2003
- Pop, H., Bejinariu, I., Băcuet Crișan, S., Băcuet Crișan, *Porț, com. Marca, jud. Sălaj. Punct: Paliș*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2003
- Pop/Pripon/Csok 2004
- Pop H./Pripon Em./Csok Z., *Dacians at the Nord-Western Frontier of Dacia 2nd Century A. D.*, în Orbis Antiquvs. Studia in honorem Ioannis Pisonis, Cluj-Napoca, 687-703
- Pop/Bejinariu/Matei/Băcuet Crișan 2006
- Pop, H., Bejinariu, I., Matei, Al. V., Băcuet Crișan, D., *Porț, com. Marca, jud. Sălaj. Punct: Paliș*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2006
- Pop/Bejinariu/Matei/Băcuet Crișan/Băcuet Crișan 2007
- Pop, H., Bejinariu, I., Matei, Al. V., Băcuet Crișan, D., Băcuet Crișan, S., *Porț, com. Marca, jud. Sălaj. Punct: Paliș*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2007
- Pop/Pripon/Ardeleanu/Marchiș 2008
- Pop, H., Pripon, E., Ardeleanu, M., Marchiș, I., *Pericei, com. Pericei, jud. Sălaj. Punct: Str. Gouț, nr. 767*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2008
- Pop/Marchiș 2009
- Pop, H., Marchiș, I., *Șimleu Silvaniei, jud. Sălaj. Punct: Str. Tudor Vladimirescu, nr. 7*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 2009
- Rațiu 2009
- Rațiu, Al. M., *Pottery knils from the north-western Transylvania from the 2nd – 4th Centuries AD*, în Near and beyond the Roman Frontier. Proceedings of a colloquim held in Târgoviște, 16-17 oct., București, 165-186

Sârbu 1993

Sârbu, V., Credințe și practici magico-vrăjitoarești la traco-geto-daci, în Banatica 12, 129-175

Schmidt 1934

Schmidt, L., *Die Ostgermanen*, München

Schonberger 1969

Schonberger, H., *The Roman Frontier in Germany: An Archaeological Survey*, în The Journal of Roman Studies, vol. 59, no. ½, 144-197

Sothorn 2006

Sothorn, P., *The Roman army. A social and institutional history*, USA

Stanciu 1995

Stanciu, I., *Contribuții la cunoașterea epocii romane în bazinul mijlociu și inferior al râului Someș*, în EphNap. V, 139-227

Stanciu 2008

Stanciu, I., *Etapa finală a epocii romane imperiale și începutul epocii migrațiilor în Barbaricum-ul din Nord- vestul României*, EphNap.XVIII, 147-169

Stanciu 2011

Stanciu, I., *Locuirea teritoriului nord-vestic al României între antichitatea târzie și perioada de început a epocii medievale timpurii (mijlocul sec. V – sec. VII timpuriu)*, ed. Mega, Cluj Napoca

Stanciu/Matei/Băcuet Crișan 2000

Stanciu, I., Matei, Al. V., Băcuet Crișan, S. și D., *Hereclean, com. Hereclean, jud. Sălaj. Punct: Dâmbu Iazului*, în Cronica Cercetărilor Arheologice, Campania 1999

Vaday 1989

Vaday A. H., *Die sarmatischen Denkmäler des Komitats Szolnok. Ein Beitrag zur Archäologie und Geschichte des sarmatischen Barbaricums*, în Antaeus 17-18, Budapesta

Vaday 2001

Vaday, A., *Military system of the Sarmatians*, în International Connections of the Carpathian Basin in the 1st – 5th centuries A.D. Proceedings of the international conference held in 1999 in Aszód and Nyíregyháza, Aszód – Nyíregyháza, 171-193.

Vaday 2003

Vaday, A., *Barbarian Peoples (Iranians, Germans, Celts, and Dacians)*, în The Roman Army in Pannonia. An Archaeological Guide of the Ripa Pannonica, Z. Visy (ed.), Pécs, 222-237

Visy 2002

Visy, Zs., *A Duna szerepe és jelentősége a római kori Kárpát-medencében.*, Pécs

Whittaker 1994

Whittaker, C. R., *Frontiers of Roman Empire (A Social and Economic Studz)*, Baltimore-London

Whittaker 2006

Whittaker, D., *Ethnic discourses on the Frontiers of Roman Africa*, în Ethnic Constructs in Antiquity. The role of Power and Traditions, Amsterdam Archaeological Studies, 13, Amsterdam, 189-205

Wilkes 1983

Wilkes, J. J., *Romans, Dacians and Sarmatians in the First and Early Second Centuries*, în Rome and her Northern Provinces, Ed. Brian Hartley and John Wacher, Alon Sutton, 255-289

Zaharide/Gudea 1997

Zahariade, M./Gudea, N., *The fortifications of Lower Moesia (A.D. 86- 275)*, ed. Hakkert, A. M., Amsterdam